

SUOMEN KANSALLISMUSEO

KIVIKAUDEN TALO -näyttely 17.5.-27.10.2002

Vastaukset opetuspaketin kysymyksiin

2. Painanteet ovat osittain maahan kaivettujen asumusten jäännöksiä

3. Tummalla painetut väitteet pitävät paikkansa

- **kivikaudella rakennettiin rivitaloja**

- kivikaudella asuttiin kerrostaloissa

- **kivikaudella talot rakennettiin pääasiassa puusta**

- kivikauden taloissa ruoka säilytettiin jääkaapeissa

- **kivikauden taloissa oli usein nuotio tai muu tulisija**

- **kivikaudella ruoka hankittiin yleensä keräilemällä luonnosta, metsästä ja kalastamalla**

- **kivikaudella ruokaa valmistettiin nuotiolla**

- **kivikaudella vaatteet olivat usein nahkasta valmistettuja**

- kivikauden ihmiset käyttivät farkkuja

4. Tummalla painetut väitteet pitävät paikkansa

- kivilaatoilla

- **tuohella**

- tiilellä

- pellillä

- savella

- **turpeella**

5. Talon rakentamisen käytetyn puun työstämiseen käytettiin ainakin kivistä tehtyjä kirveitä ja talttoja.

6. Taloissa oli usein yhdestä kahteen kivettyä tulisijaa. Nuotiota poltettaessa kivetkin lämpenivät ja lämmittivät taloa vielä tulen sammumisen jälkeenkin. Taloissa asuvat ihmiset lämmittivät taloa myös pelkällä läsnäolollaan.

7. Kivikautisen talon rakenteista ja koosta kertovat esimerkiksi hirsiperustukset, tulisijat ja kattoa kannattavien paalujen kuopat. Talossa asuneiden ihmisten elämästä voivat kertoa mm. paikalle jääneet kivityökalut ja niiden valmistuksen yhteydessä syntyneet iskokset, meripihkakorut, saviastiat ja ruuantähteinä tulisijaan heitettyjen eläinten luut.

8.

-rannoilla on luonnollisia aukioita

-rantahiekkaa on helppo kaivaa vaikkapa asumusta varten

-vettä on rannalla helposti saatavilla

-vesitse kulkeminen oli helppoa varsinkin talvisin, mutta myös kesäisin

-rannalla asuessa on luotettava ruokavarasto eli hyvät kalavedet lähellä

-lähellä olevasta metsästä saa riistaa ja kasvisravintoa

-tuulisilla rannoilla on usein vähemmän hyttysiä

-toisinaan myös kaunis maisema on ollut valintaperuste

-rantahiekka on mukava alusta oleilla ja se myös kuivuu nopeasti sateen jälkeen

9. Voidakseen asua lähellä rantaa ihmisen piti rakentaa uusi talo lähemmäs rantaa suunnilleen sukupolven eli 25 vuoden välein.

10. Sen lisäksi että Tervola soveltui asumiseen, oli hylkeenpyynti paikalla tuottoisaa.

11. Asuinpaikat ovat olleet käytössä talvella ja keväällä. Hylkeitä metsästettiin kevättalvella jäältä käsin.

12. Rannikolla asutus oli todennäköisesti kausiluonteista. Rannikon suuriin kyliin on kerääntynyt asumaan vain osaksi vuotta. Lopun aikaa perhekunta (suurperhe) on metsästänyt omilla alueillaan lähiseudulla. Sisämaassa asutus on ollut ympärivuotista. Kukin perhekunta on asunut samalla paikalla ympäri vuoden ja liikkunut vain väliaikaisesti kaukaisemmilte metsästysmaille.

13. Metsästämään hylkeitä, kalastamaan, käymään kauppaa, tapaamaan tuttavien ja tutustuakseen uusiin ihmisiin, solmiakseen avioliittoja.

14.

a) Kaupan välityksellä, sillä meripihkaa on vaihdettu esimerkiksi hylkeenrasvaan eli traaniin.

b) Puisia kalapadon tai katiskan jäänteitä sekä Korvalasta rivitaloksi tulkittu asumus.

15. Kalan valmistamiseksi sinulla on oikeastaan aika monta vaihtoehtoa, joista valita. Voit keittää hauen nuotiossa kuumennettujen kivien avulla puuastiassa siten, että täytät hauen mahan yrteillä, käärit sen heiniin ja laitat astiaan, jonka veden saat kiehumaan nostelemalla parin puukepin avulla siihen nuotiossa kuumentamiasi kiviä. Voit myös pistää hauen tikun nokkaan paistumaan suoraan tulelle tai voit täyttää hauen mahan yrteillä, kääriä koko komeuden isoihin lehtiin, päällimmäiseksi voit kietoa vielä märkiä heiniä ja haudata paketin nuotion pohjalle hautumaan kypsäksi.

16. Lihaa ja kalaa voitiin kuivattaa, savustaa tai hapattaa tulevan vuoden varalle.